

L3-Network Layer

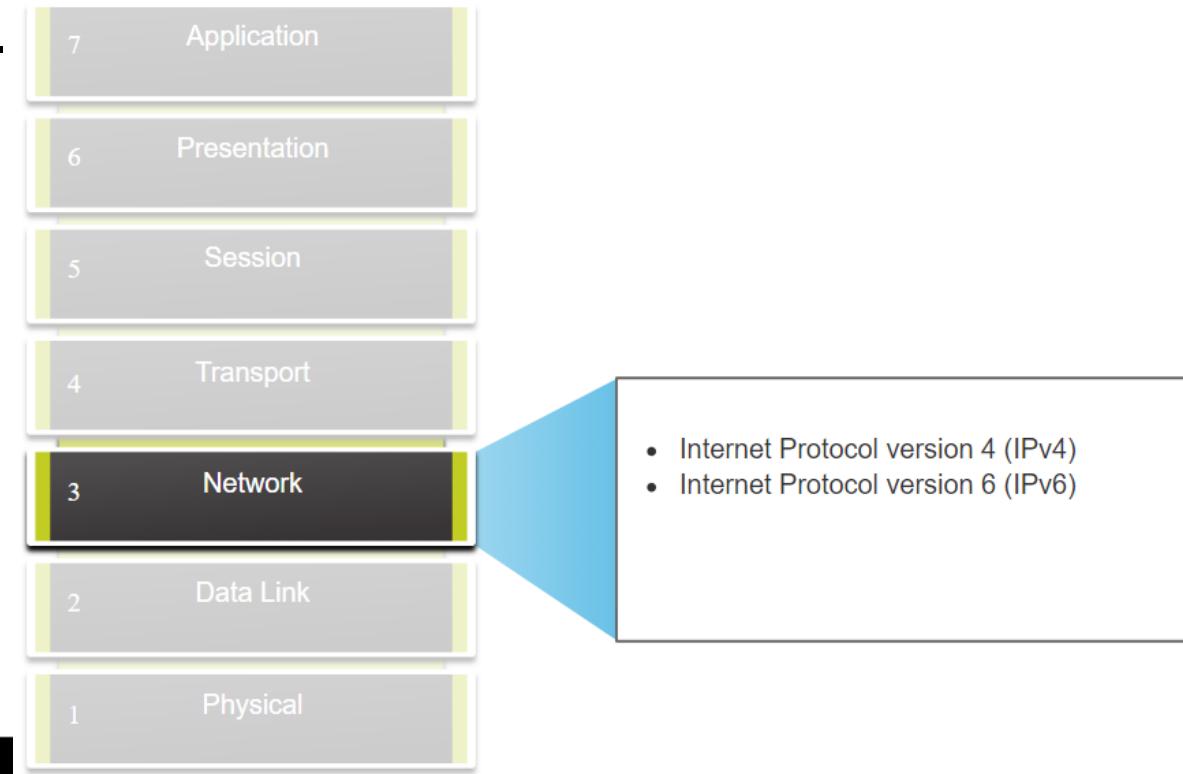
Netacademy

8	Network Layer	^
8.0	<u>Introduction</u>	▼
8.1	Network Layer Characteristics	▼
8.2	IPv4 Packet	▼
8.3	IPv6 Packet	▼
8.4	How a Host Routes	▼
8.5	Introduction to Routing	▼
8.6	Module Practice and Quiz	▼
13	ICMP	^
13.0	Introduction	▼
13.1	ICMP Messages	▼
13.2	Ping and Traceroute Tests	^
13.3	Module Practice and Quiz	▼

- Internet Protocol (IP)
ICMP

Mrežni sloj

- Mrežni sloj (OSI model) pruža usluge/funkcionalnosti koje krajnjim uređajima omogućuju razmjenu podataka između udaljenih računalnih mreža.
- IPv4 i IPv6 su glavni komunikacijski protokoli mrežnog sloja.
- Ostali protokoli mrežnog sloja uključuju protokole usmjeravanja kao što je Open Shortest Path First (OSPF) i protokole za razmjenu poruka kao što je Internet Control Message Protocol (**ICMP**).

Mrežni sloj

Kako bi se postigla komunikacija između mreže izvora i mreže odredišta komunikacije, protokoli mrežnog sloja izvode četiri osnovne operacije:

- **Adresiranje krajnjih uređaja** - krajnji uređaji moraju biti konfigurirani s **jedinstvenom IP adresom** za identifikaciju na mreži.
- **Enkapsulacija** - Mrežni sloj **enkapsulira** PDU transportnog sloja (segment/datagram) u paket. Proces enkapsulacije dodaje informacije o IP zaglavju, kao što je IP adresa izvorišnog (šalje) i odredišnog (primajućeg) računala.
- **Usmjeravanje** - mrežni sloj pruža usluge za **usmjeravanje** paketa na odredišno računalo na drugoj mreži. Za putovanje u druge mreže, paket mora obraditi usmjernik. Uloga usmjernika je odabrati najbolji put i usmjeriti pakete prema odredišnom računalu u procesu poznatom kao usmjeravanje. Svaki usmjernik koji paket prijeđe da bi stigao do odredišnog računala naziva se **skok**.
- **Dekapsulacija** - kada paket stigne na mrežni sloj odredišnog računala, računalo provjerava IP zaglavje paketa. Ako odredišna IP adresa unutar zaglavja odgovara vlastitoj IP adresi, IP zaglavje se uklanja iz paketa. Nakon što mrežni sloj **dekapsulira** paket, rezultirajući PDU transportnog sloja proslijeđuje se odgovarajućoj usluzi na transportnom sloju. Proces dekapsulacije izvodi odredišni uređaj.

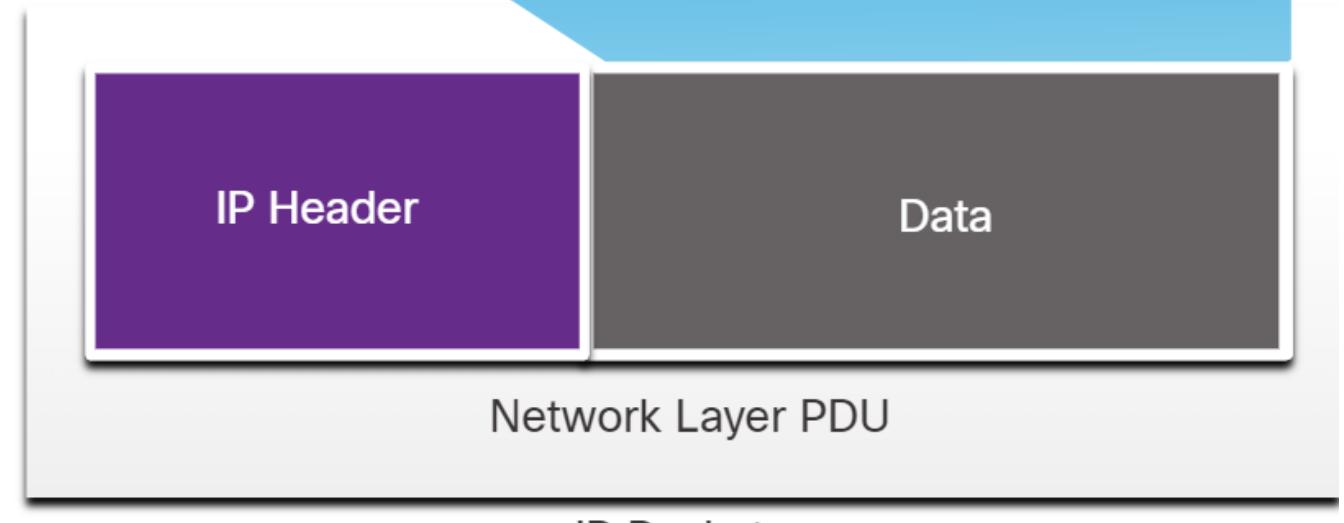
Mrežni sloj-enkapsulacija

Transport Layer Encapsulation

Transport Layer PDU

Network Layer Encapsulation

Network Layer PDU

IP Packet

Glavne karakteristike IPv4

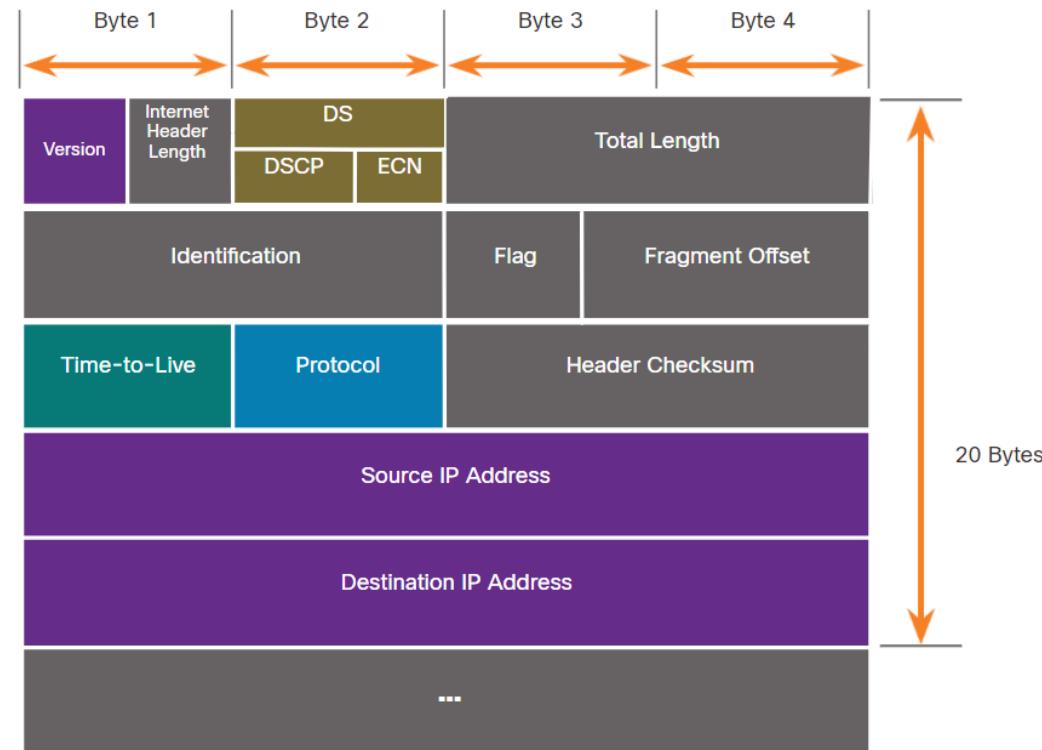
- IP je dizajniran kao protokol s „niskim opterećenjem” (eng. Low overhead) same komunikacije.
- Omogućuje samo funkcije koje su potrebne za isporuku paketa od izvora do odredišta preko međusobno povezanog sustava mreža.
- Protokol nije dizajniran za praćenje i upravljanje protokom paketa. Ove funkcije, ako je potrebno, obavljaju drugi protokoli na drugim razinama, prvenstveno TCP na razini 4.

Ovo su osnovne karakteristike IP-a (analogija poštanskog ureda):

1. **Ne uspostavlja vezu**- Nije uspostavljena veza s odredištem prije slanja podatkovnih paketa.
2. **Best Effort** - IP je sam po sebi nepouzdan jer isporuka paketa nije zajamčena.
3. **Neovisan o mediju** - Rad je neovisan o mediju (tj. bakrenom, optičkom ili bežičnom) koji prenosi podatke.

Polja zaglavlja IPv4 paketa

- **Version (4)** – Uvijek je IPv4 protokol (binarno 0100)
- **IHL – Internet Header Length (4)** – 32-bit, veličina 20 bajta/160 bita, ako nema dodatnih opcija (inače do 60 bajta)
- **DS (Differentiated Services)**
  - **DSCP – Differentiated Services Code Point (6)** – QoS mehanizam (originalno ToS – Type of Service)
  - **ECN – Explicit Congestion Notification (2)** – detekcija zagušenja ako obje strane koriste ovu opciju (ne koristi se)
- **Total Length (16)** – ukupna veličina IP datagrama. Minimalno 20 bajta (samo zaglavljje), max. 65535 bajta (iako često je 1500 bajta)
- **TTL – Time To Live (8)** – Mehanizam za sprječavanje petlji koji pokazuje sve usmjernike kroz koje naš paket prolazi na putu do odredišta
- **Protocol (8)** – protokol koji se nosi u IP paketu (6 = TCP, 17 = UDP, 89 = OSPF)
- **Header Checksum (16)** – detekcija grešaka u slanju paketa
- **Source IP address (32)**
- **Destination IP address (32)**
- **Options (nx32...0-40 bytes)** – razne opcije ovisno o IHL polju

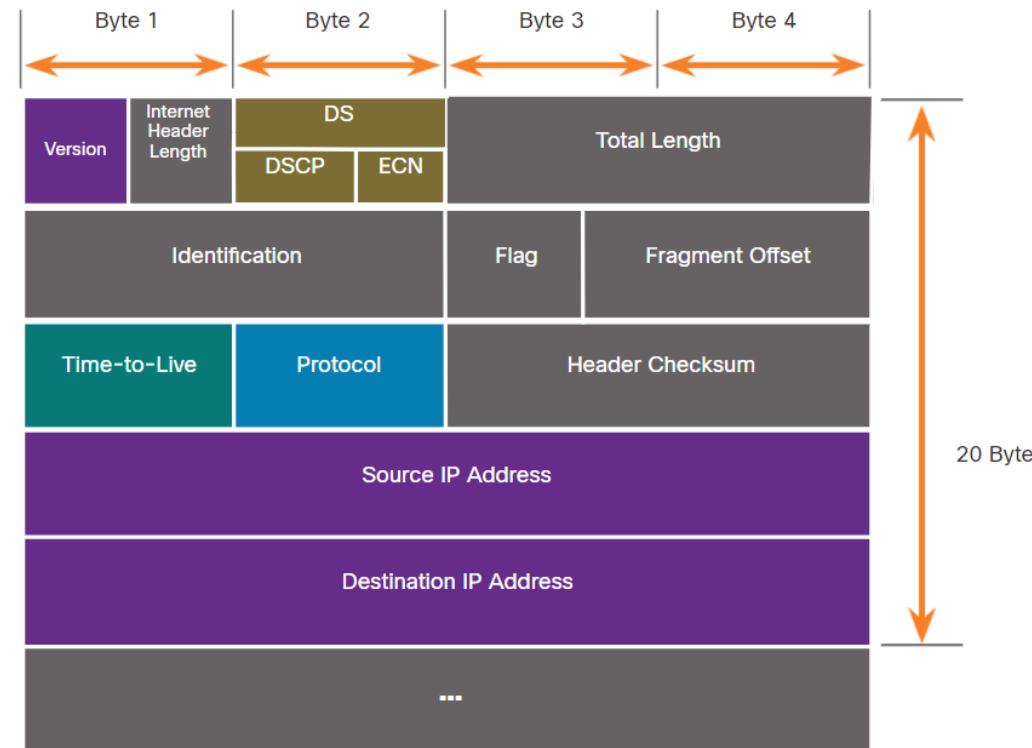

Polja zaglavlja IPv4 paketa

Tri polja koja se koriste za upravljanje fragmentacijom

Identification (16) – koristi se za fragmentiranje i sastavljanje fragmentiranih paketa

- **Flags (3)** – obično se koriste dvije – DF (Don't Fragment) i MF (More fragments)
- **Fragment Offset (13)** – relativni položaj fragmenta u odnosu na cijeli IP datagram
- Fragmentacija omogućuje fragmentiranje i ponovno sastavljanje paketa
- Danas se fragmentacija praktički ne koristi (osim ako nešto nije pogrešno konfiguirirano)

IPv4 zaglavlje u Wiresharku

- Ovako izgleda IPv4 paket u Wiresharku - dakle vidimo sva polja iz zaglavlja (ovaj nema Options i zaglavlje je 20 okteta).
- Ukupni paket je 502 okteta (bajta), njegov TTL je 128, a protokol unutar je TCP (Protokol = 6)

```
⊕ Frame 1: 516 bytes on wire (4128 bits), 516 bytes captured (4128 bits)
⊕ Ethernet II, Src: IntelCor_6e:74:94 (00:27:10:6e:74:94), Dst: Tp-LinkT_f7:f2:68 (94:0c:6d:f7:f2:68)
⊕ Internet Protocol, Src: 192.168.1.52 (192.168.1.52), Dst: 91.198.174.192 (91.198.174.192)
    Version: 4
    Header length: 20 bytes
    ⊕ Differentiated Services Field: 0x00 (DSCP 0x00: Default; ECN: 0x00)
        Total Length: 502
        Identification: 0x22e1 (8929)
    ⊕ Flags: 0x02 (Don't Fragment)
        Fragment offset: 0
        Time to live: 128
        Protocol: TCP (6)
    ⊕ Header checksum: 0x09be [correct]
        Source: 192.168.1.52 (192.168.1.52)
        Destination: 91.198.174.192 (91.198.174.192)
    ⊕ Transmission Control Protocol, Src Port: 52843 (52843), Dst Port: 80 (80), Seq: 1, Ack: 1, Len: 462
    ⊕ Hypertext Transfer Protocol
```

IP adresiranje i Osnove IP adresiranja

4

okteta

- IP adresa je 32-bitni broj (4 okteta) – znači broj od 0 do 4.294.967.296 (oko 4 milijarde adresa)
- Radi jednostavnosti prikazujemo je kao 4 dekadska broja (za svaki oktet po jedan) razdvojena točkama radi „lakšeg“ pamćenja i tumačenja:
- Primjeri IP adresa: 0.0.0.0, 88.80.13.160, 213.251.145.96, 255.255.255.255, 127.0.0.1

- www.index.hr   198.41.176.5
- www.racunarstvo.hr 178.79.149.215
- www.imenik.hr   193.200.203.100

Osnove IP adresiranja

4

bytes

198. 41. 176. 5

11000110.00101001.10110000.00000101

178. 79. 149. 215

10110010.01001111.10010100.11010111

193. 200. 203. 100

11000001.11001000.11001011.01100100

Pretvaranje binarno u decimalno i obratno

4

bytes

- Value of “used” bit depends on the position of the bit inside the octet (byte)

Values are: 128   64   32   16   8   4   2   1

128 64 32 16 8 4 2 1   128 64 32 16 8 4 2 1   128 64 32 16 8 4 2 1   128 64 32 16 8 4 2 1

11000110.00101001.10110000.00000101

198

41

176

5

Binary to decimal
Conversion

Pretvaranje binarno u decimalno i obratno

4

bytes

128	64	32	16	8	4	2	1	
		0	0	0			0	=198
0	0		0		0	0		=41
	0			0	0	0	0	=176
0	0	0	0	0		0		=5

$$198 = 128 + 64 + 4 + 2$$

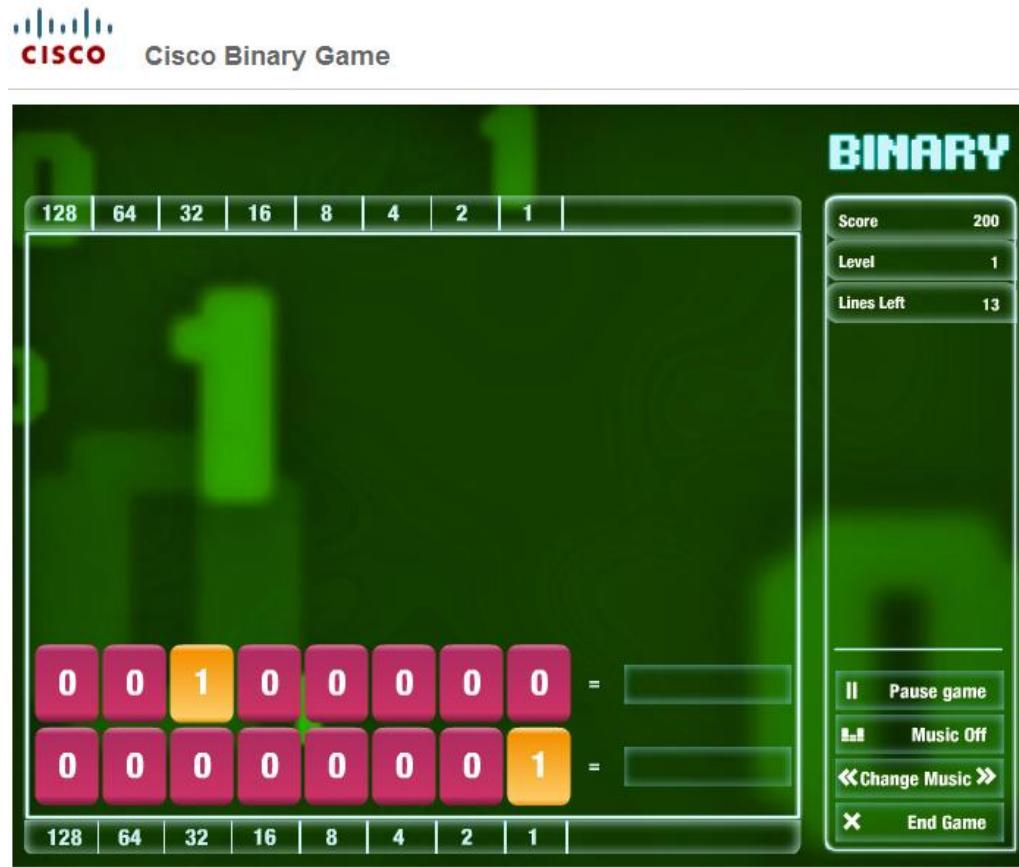
$$41 = 32 + 8 + 1$$

$$176 = 128 + 32 + 16$$

$$5 = 4 + 1$$

Cisco Binary Game za vježbu

4
bytes

<https://learningnetwork.cisco.com/docs/DOC-1803>

<https://2048game.com>

Kako host (računalo) usmjerava

Računalo koje je izvor prometa mora moći usmjeriti paket na odredišni host (računalo). Kako bi to učinili, krajnji uređaji koriste vlastitu tablicu usmjeravanja.

Izvořno računalo može poslati paket na slijedeći način:

1. **Samo sebi** – Računalo može samo sebe pingati slanjem paketa na posebnu IPv4 adresu 127.0.0.1 ili IPv6 adresu ::1, što se naziva sučelje povratne petlje (eng. Loopback). Pinganjem loopback sučelja testira se TCP/IP stack na glavnom računalu.
2. **Računalima u lokalnoj mreži** - Ovo je odredišno računalo koje je u istoj lokalnoj mreži kao i računalo koje šalje promet. Oba računala dijele isti mrežni dio IP adrese (**10.10.41.50** i **10.10.41.61**)
3. **Udaljeno računalo** - Ovo je odredišno računalo na udaljenoj mreži. Izvořno i odredišno računalo ne dijele istu mrežnu adresu.

Je li paket namijenjen lokalnom ili udaljenom računalu određuje računalo koje šalje promet.

U IPv4 - Izvořni uređaj koristi vlastitu mrežnu masku zajedno sa svojom vlastitom IPv4 adresom i odredišnom IPv4 adresom za ovu odluku.

Default Gateway

Zadani pristupnik (eng. Default Gateway) mrežni je uređaj (tj. Usmjernik ili preklopnik...može biti i vatrozid) koji može usmjeravati promet prema drugim mrežama. Ako upotrijebite analogiju da je mreža poput sobe, tada je Gateway poput vrata. Ako želite doći do druge sobe ili mreže, morate pronaći ta vrata i proći kroz njih.

Na mreži je Gateway obično usmjernik s ovim značajkama:

- Ima lokalnu IP adresu u istom rasponu adresa kao i druga računala na lokalnoj mreži.
- Može prihvatiti podatke u lokalnu mrežu i proslijediti podatke izvan lokalne mreže.
- Usmjerava promet na druge mreže.

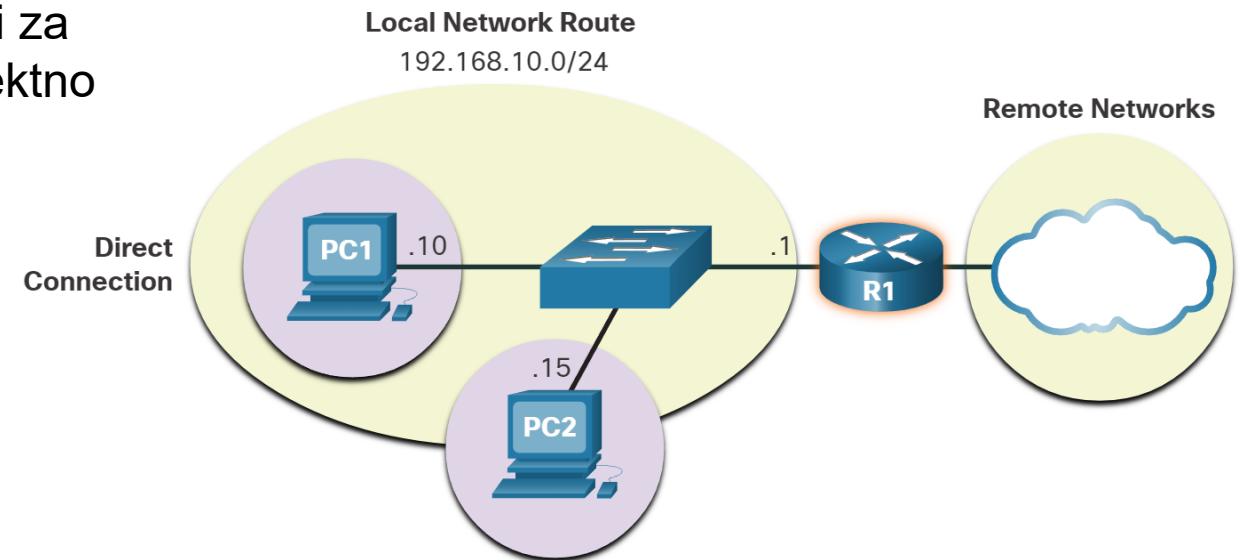
Za slanje prometa izvan lokalne mreže potreban je Gateway.

Promet se ne može proslijediti izvan lokalne mreže ako ne postoji Gateway, ako GW nema IP adresu ili ako nije uključen i spojen na mrežu.

Računala šalju promet prema Gatewayu

Tablica usmjeravanja računala obično uključuje i IP adresu GW. Računalo može IP postavke dobiti od GW putem DHCP-a ili može biti ručno konfigurirano

- Konfiguiriranje računala IP adresom GW-a u usmjerničkoj tablici računala stvara predefiniranu putanju
- Zadana putanja je putanja koju će računalo koristiti za sav promet koji treba poslati u mreže koje nisu direktno povezane s računalom (LAN)

Računala šalju promet prema Gatewayu

- Na Windows računalu, naredba **route print** ili **netstat -r** može se koristiti za prikaz usmjerničke tablice računala.
- Dijagram prikazuje topologiju mreže koja se sastoji od računala, spojenog na preklopnik na mreži 192.168.10.0/24. Preklopnik je spojen na usmjernik R1, koji je zatim spojen na oblak.
- PC1 ima adresu **.10**, a sučelje rutera na koje je preklopnik spojen ima adresu **.1**.


```
C:\Users\PC1> netstat -r
(output omitted)
IPv4 Route Table
=====
Active Routes:
Network Destination      Netmask     Gateway       Interface   Metric
          0.0.0.0        0.0.0.0   192.168.10.1  192.168.10.10    25
          127.0.0.0      255.0.0.0   On-link        127.0.0.1    306
          127.0.0.1      255.255.255.255  On-link        127.0.0.1    306
          127.255.255.255 255.255.255.255  On-link        127.0.0.1    306
          192.168.10.0    255.255.255.0   On-link        192.168.10.10   281
          192.168.10.10   255.255.255.255  On-link        192.168.10.10   281
          192.168.10.255  255.255.255.255  On-link        192.168.10.10   281
          224.0.0.0        240.0.0.0   On-link        127.0.0.1    306
          224.0.0.0        240.0.0.0   On-link        192.168.10.10   281
        255.255.255.255 255.255.255.255  On-link        127.0.0.1    306
        255.255.255.255 255.255.255.255  On-link        192.168.10.10   281
(output omitted)
```

A screenshot of a command-line interface showing the output of the **netstat -r** command. The table displays the IPv4 route table with columns for Network Destination, Netmask, Gateway, Interface, and Metric. The first row shows the default gateway at 192.168.10.1 with a metric of 25. Other rows list local routes (127.0.0.0/8, 127.0.0.1/32, 127.255.255.255/32) and network routes (192.168.10.0/24, 192.168.10.10/32, 192.168.10.255/32, 224.0.0.0/32, 255.255.255.255/32).

?

ICMP- Internet Control Message Protocol

- IP protokol nema ugrađeni mehanizam za provjeru isporuke. Radi po principu Best-effort
- Ne postoji mehanizam kontrolnih poruka unutar samog IP protokola
- Ovaj posao obavlja ICMP - Internet Control Message Protocol -> Gotovo svi uređaji na mreži razumiju ICMP poruke
- Type i Code polja definiraju **tip** (8-zahtjev, 0-odgovor, 3-odredište nedostupno, 11-TTL premašen) i **podtip** (npr. Za tip 3 podtipovi su odredišna mreža nedostupna, odredišni host nedostupan, paket administrativno filtriran) poruka
- Kontrolni zbroj (checksum) za otkrivanje pogreške
- ID i sekvenca identificiraju poruku (ping)
- Padding – za velike pakete...ping –l 65000 10.10.10.10.

2 okteta (bitovi 0-15)		2 okteta (bitovi 16-31)
Type	Code	Checksum
ID		Sequence
Padding		

ICMP- zajedno s IP zaglavljem

- Prenosi se izravno preko IP-a (bez TCP-a ili UDP-a)
- U slučaju nekih vrsta grešaka ili događaja mrežni uređaji šalju informacije definirane vrstom i podvrstom (kodom) greške.
- Različite vrste i kodovi za različite pogreške pomažu u prepoznavanju i rješavanju problema
- Osnovni alati za testiranje također koriste ICMP za ping ili traceroute.

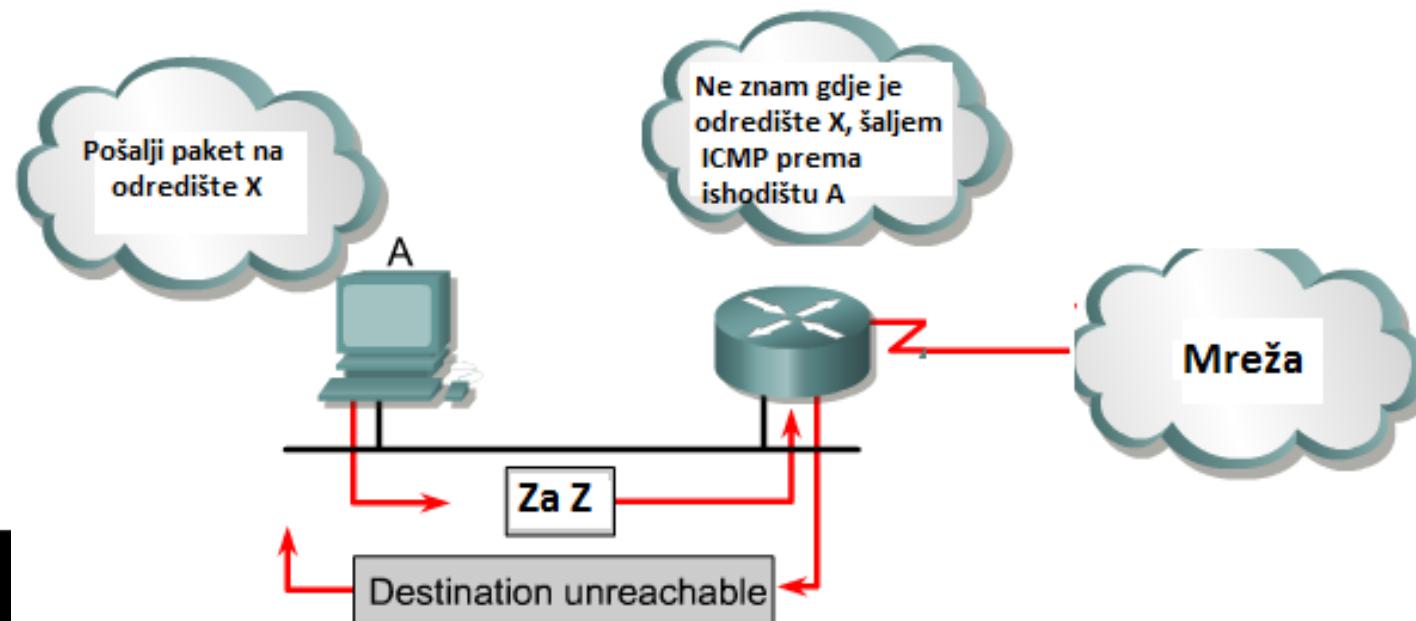
2 octets (bitovi 0-15)				2 octets (bitovi 16-31)												
Ver	IHL	DSCP	ECN	Total Length												
Identification				Flags	Fragment Offset											
TTL		Protocol=1		Header checksum												
Source IP Address																
Destination IP Address																
Type	Code		Checksum													
ID				Sequence												
Padding																

ICMP- echo (tip 8/0) request (8) i reply (0)

- ICMP Echo request (type=8) i reply (type=0)
- Pošaljemo paket (s nekom veličinom paddinga da vidimo koliko veliki paket može proći) prema nekom odredištu (s ICMP type=8, na to kao odgovor dobijemo reply s ICMP type=0)
- Osnova za ping alat, pošaljemo poruku, dobijemo odziv (kao kod sonara, zato se alat zove ping)
- Računalo s druge strane može biti „nepristojno” te ne uzvratiti na naš Echo request, tada dobijemo „Request Time Out” poruku kao i kada druga strana nije dostupna.
- Pomoću pinga dobijemo RTT (Round-Trip-Time) – znači koliko paketu treba od nas do odredišta i nazad

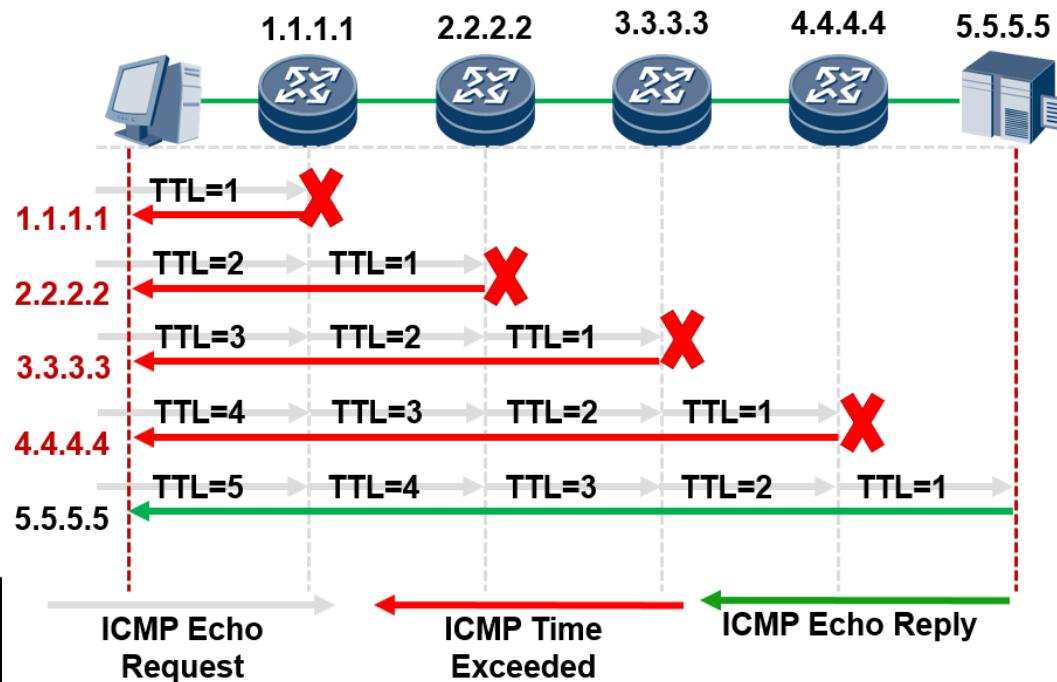
ICMP- Destination Unreachable (3)

- Šaljemo paket od A prema Z, no već na B usmjernik nema u tablici nikakvu rutu prema Z te vraća poruku pošiljatelju (A) da je odredište nedostupno (ICMP type=3)
- U podtipu (code) javlja detaljniju informaciju:
  - Code= 0 network unreachable, 1 host unreachable, 4 fragmentation needed and DF set, 6 destination network unknown, 7 destination host unknown i tako dalje...
- Ovo često otkrivamo također pomoću ping alata koji ili timeouta ili dobije ICMP odgovor ovog tipa
  - Routeru može biti zabranjeno odnosno ugašeno odgovaranja i propuštanje dalje ICMP poruka, tako da je moguće dobiti ovakove poruke u tracerouteu ili pingu.

ICMP- Time exceeded (type 11)

- Sjetimo se TTL parametra u zaglavljima IP paketa
- U slučaju ping-ponga paketom između dva usmjeritelja, TTL će otići na nulu te onaj tko odbaci paket šalje pošiljatelju ICMP paket type=11 sa SVOJOM IP adresom – saznamo IP adresu routera u nizu.
- Alat traceroute koristi ovaj mehanizam, pošalje ICMP Echo request (tip 8) ICMP paket s TTL=1 i čeka Time Exceeded odgovor, pa TTL=2, TTL=3 i tako dalje dok ne dođe do destinacije
- Traceroute se zaustavi kada na ICMP Echo request dobije ICMP Echo reply (odnosno kada stigne do tražene destinacije).

ICMP- Time exceeded (type 11)

C:\Users\sharkoon>tracert www.algebra.hr

Tracing route to www.algebra.hr [178.218.163.69]
over a maximum of 30 hops:

```
1 <1 ms <1 ms <1 ms 192.168.0.1
2 7 ms 7 ms 5 ms 10.219.160.1
3 6 ms 6 ms 6 ms 100.64.1.18
4 7 ms 6 ms 6 ms 100.64.0.17
5 8 ms 7 ms 7 ms 100.64.0.2
6 6 ms 9 ms 7 ms dh120-77.xnet.hr [83.139.120.77]
7 7 ms 7 ms 8 ms sedmiodjel.cix.hr [185.1.87.107]
8 7 ms 7 ms 8 ms 185.46.32.196
9 6 ms 12 ms 7 ms algebra2.plusvps.com [178.218.163.69]
```

Trace complete.

Internet Control Message Protocol
Type: 11 (Time-to-live exceeded)
Code: 0 (Time to live exceeded in transit)
Checksum: 0xc2ce [correct]
[Checksum Status: Good]

Internet Protocol Version 4, Src: 192.168.0.10, Dst: 178.218.163.69

96	28.850689	192.168.0.10	178.218.163.69	ICMP	106 Echo (ping) request id=0x0001, seq=209/53504, ttl=6 (no response found!)
97	28.858385	83.139.120.77	192.168.0.10	ICMP	110 Time-to-live exceeded (Time to live exceeded in transit)
98	28.860546	192.168.0.10	178.218.163.69	ICMP	106 Echo (ping) request id=0x0001, seq=210/53760, ttl=6 (no response found!)
99	28.867900	83.139.120.77	192.168.0.10	ICMP	110 Time-to-live exceeded (Time to live exceeded in transit)
100	28.870104	192.168.0.10	178.218.163.69	ICMP	106 Echo (ping) request id=0x0001, seq=211/54016, ttl=6 (no response found!)
101	28.882970	83.139.120.77	192.168.0.10	ICMP	110 Time-to-live exceeded (Time to live exceeded in transit)
102	29.876652	192.168.0.10	178.218.163.69	ICMP	106 Echo (ping) request id=0x0001, seq=212/54272, ttl=7 (no response found!)
103	29.882931	185.1.87.107	192.168.0.10	ICMP	70 Time-to-live exceeded (Time to live exceeded in transit)
104	29.884146	192.168.0.10	178.218.163.69	ICMP	106 Echo (ping) request id=0x0001, seq=213/54528, ttl=7 (no response found!)
105	29.890802	185.1.87.107	192.168.0.10	ICMP	70 Time-to-live exceeded (Time to live exceeded in transit)
106	29.891878	192.168.0.10	178.218.163.69	ICMP	106 Echo (ping) request id=0x0001, seq=214/54784, ttl=7 (no response found!)
107	29.898919	185.1.87.107	192.168.0.10	ICMP	70 Time-to-live exceeded (Time to live exceeded in transit)
108	30.898088	192.168.0.10	178.218.163.69	ICMP	106 Echo (ping) request id=0x0001, seq=215/55040, ttl=8 (no response found!)
109	30.908255	185.46.32.196	192.168.0.10	ICMP	70 Time-to-live exceeded (Time to live exceeded in transit)
110	30.910445	192.168.0.10	178.218.163.69	ICMP	106 Echo (ping) request id=0x0001, seq=216/55296, ttl=8 (no response found!)
111	30.918416	185.46.32.196	192.168.0.10	ICMP	70 Time-to-live exceeded (Time to live exceeded in transit)
112	30.920570	192.168.0.10	178.218.163.69	ICMP	106 Echo (ping) request id=0x0001, seq=217/55552, ttl=8 (no response found!)
113	30.928093	185.46.32.196	192.168.0.10	ICMP	70 Time-to-live exceeded (Time to live exceeded in transit)

?